

THINK TANK

GOSPODARCZY GABINET CIENI

BCC

Warszawa, 13 lipca 2022 r.

RAPORT: PRAWO GOSPODARCZE



RYSZARD KALISZ

minister ds. prawa gospodarczego w Gospodarczym Gabinetcie Cieni BCC

W latach 1987 – 2007 wykonywał zawód adwokata. Ekspert w obradach „Okrągłego Stołu” (1989), zastępca Przewodniczącego Trybunału Stanu (1993-1995), współtwórca przepisów Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r., Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP (1997-2000), Szef Kancelarii Prezydenta (1998-2000), Członek Rady Bezpieczeństwa Narodowego (2000-2005), Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji RP (2004-2005). Poseł na Sejm IV, VI i VII kadencji (2001-2015).

☎ 601 884 411 ✉ ryszard.kalisz@bcc.org.pl

REKOMENDACJE DLA RZĄDU

- Priorytetowe to ograniczenie inflacji oraz wstrzymanie podwyżki stóp procentowych.**
Inflacja w czerwcu 2022 r. w Polsce wyniosła 15,6 proc., czyli tyle ile spodziewał się rynek. To najwyższy odczyt od marca 1997 r., czyli od ponad 25 lat. W ciągu zaledwie miesiąca paliwa zdrożały o blisko 10 proc., a nośniki energii o 3 proc. Rosnące stopy procentowe są odpowiedzią na stale rosnącą inflację, jest to przerzucanie kosztów inflacji głównie na klasę średnią ludzi młodych, pracujących. W połączeniu ze stale rosnącymi kosztami życia, stale drożącymi produktami spożywczymi, cenami paliwa, podwyżki stóp procentowych stanowią dla nich olbrzymi cios i duże wyzwanie. Co więcej tego rodzaju działanie stanowi niejako błędne koło, gdyż ludzie którzy ubożeją, przestaje starczać im pieniędzy na podstawowe produkty życia codziennego, których stopa życia stale spada, w końcu kierują się do swojego szefa z żądaniem podwyżki mającej wyrównać straty, które ponoszą przez inflację co przecież samo w sobie tę inflację napędza.
- Likwidacja Izby Dyscyplinarnej oraz spełnienie innych wymogów KE w celu otrzymania funduszy europejskich** – Pod koniec czerwca 2022 r. wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej Vera Jourova powiedziała, że nowelizacja polskiej ustawy o Sądzie Najwyższym nie wypełnia warunków określonych w Krajowym Planie Odbudowy dla Polski. To stawia pod znakiem zapytania perspektywę uruchomienia funduszy dla Polski z Krajowego Planu Odbudowy. Warunki stawiane przez KE to likwidacja Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, reforma systemu dyscyplinarnego sędziów gwarantująca niezależność ich oceny oraz przywrócenie do pracy sędziów, którzy zostali odsunięci przez orzeczenia nieuznawanej izby SN. Ich realizację, według obozu rządzącego ma zapewnić nowelizacja ustawy o Sądzie Najwyższym, którą 26 maja uchwalił Sejm, a w środę 1 czerwca poprawki dodał Senat.

Wersja senacka była bliższa warunkom postawionym przez Komisję Europejską, ale Sejm przywrócił poprzednią wersję ustawy. A ta nie wypełnia warunków Komisji, która jasno już dała do zrozumienia, że nie widzi w tej sprawie możliwości pójścia na kompromis, co usilnie próbuje przeforsować obóz rządzący. Partia rządząca ewidentnie cały czas myśli, że uda jej się Komisję Europejską w jakiś sposób oszukać czy nabrać. Podejmują małe kroki, które ostatecznie i tak nie zmieniają nic. **Likwidacja Izby Dyscyplinarnej jest całkowicie pozorna**, ma pokazać komisji Europejskiej, że rząd owszem podejmuje działania w kierunku osiągnięcia celów wyznaczonych przez KE, jednakże „przerzucenie” sędziów zasiadających w izbie dyscyplinarnej do innych izb SN świadczy w rzeczywistości o tym, że rząd Zjednoczonej Prawicy nie ma zamiaru wycofywać się z wprowadzonych przez siebie w Sądownictwie zmian. Nic nie zapowiada również, żeby do orzekania mieli zostać przywróceni Sędziowie niesłusznie ukarani przez Izbę Dyscyplinarną.

3. **Dalsze ułatwienie dla eksportu ukraińskiej pszenicy przez Polskę na rynki światowe.** Już dzisiaj Polska odpowiada za 1/3 ukraińskiego eksportu tego surowca. Również dalsze inwestycje infrastrukturalne w celu zwiększenia polskiego potencjału eksportowego w tym zakresie.
4. **Wprowadzenie rządowego programu wsparcia dla przedsiębiorców zajmujących się turystyką, rekreacją oraz hotelarstwem przy wschodniej granicy, którzy zostali pozbawieni przychodów ze względu na obowiązujące w tych regionach ograniczenia w przemieszczaniu się i brakiem dostępu dla osób z zewnątrz.**
5. **Wprowadzenie uproszczeń dla energetyki wiatrowej, szczególnie w zakresie nakazu oddalenia turbin wiatrowych od obiektów z przeznaczeniem na cele mieszkalne.**
6. **Wyrównanie stawek przysługujących profesjonalnym pełnomocnikom, tj. radcom prawnym i adwokatom z tytułu zastępstwa procesowego, którzy zostali ustanowieni z urzędu oraz z wyboru.**
7. Wprowadzenie **ograniczeń w wykupowaniu na masową skalę w celach spekulacyjnych lokali** mieszkalnych przez największe podmioty gospodarcze.

PODSUMOWANIE DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ RZĄDU

Pozytywy:

1. **Obniżenie stawki podatku dochodowego** - 1 lipca 2022 r. weszła w życie Ustawa z 9 czerwca wprowadzająca kolejne zmiany w systemie podatkowym, m.in. obniżenie stawki PIT z 17% na 12%,. Ministerstwo Finansów proponuje obniżenie stawki PIT z 17 proc. do 12 proc. w progu podatkowym 120 tys. zł. Niższa stawka oznacza obniżenie podatku o 29,4%, czyli prawie o 1/3. Zmiana ta dotyczy podatników na skali podatkowej: emerytów i rencistów, pracowników, zleceniobiorców, przedsiębiorców. W sumie – 25 mln podatników.

Na podstawie rozwiązań sprzed 2022 r. PIT nie płaciłoby niemal 6,7 mln podatników. Po zmianach podatku nie będzie płacić ponad dwa razy więcej osób, bo aż prawie 15,2 mln podatników.

W przypadku zapowiadanych zmian w PIT, największą korzyść w stosunku do poprzednio obowiązujących zasad osiągną osoby, których dochody zbliżają się lub przekraczają próg 120

000 zł, bo wtedy cały dochód mieszczący się w tym progu będzie opodatkowany według stawki 12%, a więc o 5 pp. mniejszej.

Przy niezmienionej wysokości kwoty wolnej 30 000 zł – oznacza to, korzyść maksymalną wynoszącą 4500 zł. $(120\ 000\ \text{zł} - 30\ 000\ \text{zł}) \cdot 5\%$

Taka obniżka w zdecydowanej większości przypadków zrekompensuje likwidację ulgi dla klasy średniej. Ale z drugiej strony likwidacja ulgi dla klasy średniej oznacza, że ta korzyść nie rozłoży się proporcjonalnie. Osoby o przychodach z pracy 12 500 zł miesięcznie zyskają na zmianach 4500 zł w skali roku. Dla osób, dla których wartość ulgi dla klasy średniej byłaby największa, a więc z miesięcznymi dochodami 8 549 zł – korzyść w skali roku wyniesie poniżej 500 zł.

2. **Budowa domów do 70 mkw bez pozwoleń** - zgodnie z nowelizacją prawa budowlanego i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1986) uproszczona procedura obejmuje jednorodzinne, maksymalnie dwukondygnacyjne domy mieszkalne, których powierzchnia nie przekracza 70 mkw. Co ważne, budynek musi być przeznaczony na osobiste potrzeby inwestora i wpasowywać się w ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Oświadczenie o tym, że dom ma spełniać cele jedynie mieszkaniowe, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej. Jeśli jednak spełnimy wszystkie niezbędne warunki, ułatwienia też są znaczne. Przepisy zakładają, że inwestycję można realizować samodzielnie, bez ustanawiania kierownika budowy i dziennika budowy. Przede wszystkim można jednak w ten sposób uniknąć czasochłonnej procedury uzyskiwania pozwolenia na budowę, którą zastępuje zgłoszenie do organu administracji architektoniczno-budowlanej. Organ nie będzie mógł natomiast wnieść sprzeciwu.
3. Wprowadzenie od 1 lipca br. nowej ustawy deweloperskiej oraz Deweloperskiego Funduszu Gwarancyjnego, która poprawia sytuację na rynku deweloperskim oraz zapewnia ochronę wpłat dokonanych przez nabywców. **Pozytywnie należy ocenić uregulowanie umowy rezerwacyjnej oraz wprowadzenie obowiązku posiadania mieszkaniowego rachunku powierniczego.**
4. **Umożliwienie podejmowania pracy przez Ukraińców w ramach uproszczonej procedury** obowiązującej od połowy marca. W ramach takiej uproszczonej procedury przedsiębiorcy zatrudnili już 185 tys. Osób.
5. Pozytywnie należy ocenić **działalność Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorstw**, który zgodnie nowymi danymi podejmuje znacznie więcej interwencji niż w latach ubiegłych

Zagrożenia:

1. **Prewencyjna inwigilacja rachunków bankowych osób fizycznych.** Od 1 lipca naczelnik Urzędu Skarbowego będzie mógł zwrócić się do banku z żądaniem wydania informacji bankowej również takiej osoby, która nie ma statusu podejrzanego. W jednym z przepisów Polskiego Ładu zastąpiono bowiem słowo "podejrzany" określeniem "osoba fizyczna". Na mocy nowych przepisów banki będą musiały przekazać organom podatkowym dane o posiadanej liczbie kont, ich stanie i obrocie swoich klientów. Takie informacje dotąd mogły przekazać jedynie w sytuacji, w której najpierw wszczynane było postępowanie podatkowe przeciwko tej osobie. Związek Banków Polskich mówi wprost o zburzeniu dotychczasowych zasad związanych z dostępem organów prowadzących postępowania do tajemnicy bankowej. – Nawet prokurator w postępowaniu karnym nie ma dostępu do informacji objętych tajemnicą bankową na etapie wcześniejszym. Już nie tylko szef KAS, czy naczelnicy urzędów celno-skarbowych, ale każdy naczelnik urzędu skarbowego właściwego dla danego podatnika, będzie mógł żądać od banków informacji w sytuacji tylko prowadzenia czynności

sprawdzających związanych z podejrzeniem popełnienia przestępstwa, a zatem na etapie postępowania przygotowawczego (postępowanie w sprawie), nie zaś jak było to możliwe dotychczas na etapie późniejszym, czyli już po postawieniu zarzutów.

2. Złożony został wniosek do TK o zbadanie konstytucyjności przepisów dotyczących przynależności do izb adwokackich i radcowskich – jeśli Trybunał przyzna rację wnioskodawcom mogą powstać nowe samorządy zawodowe, nie tylko prawnicze ale również na przykład medyczne. **Rozczłonkowanie samorządów będzie prowadzić do ich osłabienia oraz może doprowadzić do ich upolitycznienia.** Na skutek wprowadzenia ww. zmian istnieje również zagrożenie osłabienia systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej we wszystkich zawodach zaufania publicznego, w których powstaną nowe samorządy zawodowe.
3. Wysokie ceny paliw – **rząd powinien doprowadzić do jak najszybszego obniżenia cen paliw** takich jak olej napędowy, benzyna i gaz, które mają bezpośrednie przełożenie na bardzo wysoką inflację.

Kontakt:

Mirosław Kasprzak

Rzecznik BCC

☎ 608 529 504

✉ miroslaw.kasprzak@bcc.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzi wybitni gospodarzy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>